

Пресс-релиз

2009-жылдын биринчи жарым жылындагы акча-кредит саясаты жөнүндө

2009-жылдын 11-августунда Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы 2009-жылдын биринчи жарым жылдыгы үчүн акча-кредит саясатынын жыйынтыктарын жана келечек мезгилге каралган акча-кредит программасын талкуулоого алган.

Акча-кредит саясаты жөнүндө отчетту кароонун жүрүшүндө, бир тараптан, инфляциялык басым көрсөтүүнүн төмөндөөсү акча-кредит саясатын бошондотууга негиз түзгөнү, бирок, башка жагынан алганда, бул төмөндөөлөрдү жүзөгө ашыруу мүмкүндүгү экинчи чейрек ичиндеги мамлекеттик бюджеттин чыгашаларынын олуттуу түрдө көбөйүшүнөн улам татаалдашканы белгиленип өттү. Ушуга байланыштуу, инфляциянын монетардык түзүүчүсүн токтотуп туруу максатында Улуттук банк май-июнь айларында өзүнүн ноталарын сунуштоонун көлөмүн жогорулаткан.

Экинчи чейрек ичинде сомдун алмашуу курсуна болгон басым төмөндөгөн жана банктар аралык валюта рыногундагы Улуттук банктын таза сатуусунун көлөмү 4,6 млн. АКШ долларына чейин кыскарган. Улуттук банктын эсептик чени биринчи жарым жыл ичинде дээрлик эки эсеге, 15,22 пайыздан 7,91 пайызга төмөндөгөн жана андан ары төмөндөөсүн улантып, июль айынын акырына карата 6,92 пайызды түзгөн. Июнь айында Улуттук банк коммерциялык банктар үчүн милдеттүү резервдик талаптын ченемин 10,0 пайыздан 9,5 пайызга чейин төмөндөткөн. Экинчи чейрек ичинде акча базасы 14,9 пайызга көбөйгөн.

Үстүбүздөгү жылдын биринчи жарымынын акырына карата коммерциялык банктардын активдери 18,6 пайызга көбөйүү менен, 65,1 млрд. сомду түзгөн. Коммерциялык банктардын кредит портфелинин көлөмү 25,5 млрд. сомду түзүп, 0,6 пайызга кыскарган, бирок алмашуу курсунун өзгөрүүлөрүн эсепке албаганда төмөндөө 6,3 пайызды түзгөн. Ошол эле убакта банк системасынын депозиттеринин жана капиталынын, тиешелүүлүгүнө жараша, 14,3 жана 5,5 пайызга көбөйүүсү катталган.

Экономикалык өнүгүүнүн арымынын басаңдоо процесси уланган: ички дүң продуктун өсүшү үстүбүздөгү жылдын алгачкы жети айы ичинде 1,5 пайызды түзгөн, 2008-жылдын ушул эле мезгили ичинде бул көрсөткүч 6,9 пайызды түзгөн эле.

Тышкы соода жүгүртүүнүн импорттун да, экспорттун да кыскаруусунан улам 20 пайызга төмөндөгөндүгүнө да көңүл бурулду, мында импорттун кыскаруу арымдары экспорттун кыскаруу арымдарынан жогору болгон.

Инфляциянын деңгээлин мүнөздөөчү керектөө бааларынын индексинин өсүшү биринчи жарым жылда 0,6 пайызды түзгөн, өткөн жылдын ушул эле мезгилинде бул көрсөткүч 15,2 пайыз болгон. Инфляция жылдык туюнтулушунда (2009-жылдын июнь айы 2008-жылдын июнь айына карата) 4,8 пайызды түзгөн.

Талкуунун жүрүшүндө экономиканын айрым тармактары боюнча өндүрүүчүлөр баасынын индекси менен керектөөчүлөр баасынын индексинин ортосундагы айырмачылык олуттуу экендиги да белгиленип өткөн. 2009-жылдагы реалдуу экономикалык өнүгүү келечектерине жана буга байланыштуу кийинки жылдын мамлекеттик бюджетинин балансталбай калуу тобокелдиктеринин келип чыгуусуна тиешелүү тынчсыздануу билдирилген.

Республиканын экономикасынын реалдуу секторунун өнүгүшүнө финансылык колдоо көрсөтүү жана банк тутумунун кредит портфелинин

керектүү өсүшү болбогон учурларда кредит ресурстарын толтуруп туруу максатында түзүлгөн Банктарды рефинансылоонун адистештирилген фондунун иши жөнүндө маселе да каралган.

Башкарма мүчөлөрү Фонддун кредиттери боюнча пайыздык чендерди коммерциялык банктар берүүчү кредиттер боюнча пайыз чендерин төмөндөтүүгө шарт түзгөндөй деңгээлде кармап туруунун маанилүүлүгүн белгилеп кетишти.

Ошондой эле Башкарма мүчөлөрү акча-кредит саясаты жөнүндө Улуттук банктын билдирмесинде белгиленген 2009-жылга карата акча-кредит саясатынын сандык критерийин өзгөртүүнүн зарылдыгы жөнүндө маселени да талкууга алышты жана бул кадамдын максатка ылайыктуу экендиги жөнүндө пикирге токтолушту. Бул маселе боюнча маалыматтык саясаттын бир нече вариантын талкуулоо менен, аны Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын тиешелүү билдирмеси түрүндө жүзөгө ашыруу жөнүндө чечим кабыл алынды.